

Regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Båtbackens friskola i Ljusdals kommun

Beslut och rapport

Båtbackens Friskola, ekonomisk förening
Att: Ingrid Jonasson/Lars Björkbom
Uvås 1333
820 40 Järvsö

2009-04-08
1 (3)
Dnr 44-2008:519

Genomförd regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Båtbackens friskola i Ljusdals kommun

Skolinspektionen har genomfört regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Båtbackens friskola i Ljusdals kommun. Besök gjordes i skolan den 25-26 februari 2009.

Vid regelbunden tillsyn tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn och ungdomar att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Den regelbundna tillsynen av fristående skolor ska, förutom att granska hur väl utbildningen uppfyller statens krav, klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner

Den regelbundna tillsynen behandlar tre områden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Tillsynen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolinspektionens webbplats ([www.Skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.Skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Av bilagd rapport framgår hur den regelbundna tillsynen genomförts samt de bedömningar som gjorts av Skolinspektionen.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast den 20 augusti 2009 ska Båtbackens friskola, ekonomisk förening, redovisa till Skolinspektionen, inspektionsavdelningen i Stockholm, vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Då ska också redovisas vilka åtgärder som vidtagits eller planeras för att höja kvaliteten inom angivna förbättringsområden. Skolinspektionen avser även att vid kommande tillsynstillfälle följa upp effekterna av den regelbundna tillsynen.

Skolinspektionens beslut med anledning av den regelbundna tillsynen

Bedömningarna av om verksamheten vid Båtbackens friskola uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för en fristående skola.

Vid Båtbackens friskola pågår ett omfattande arbete för att bygga upp rutiner och skapa ett fungerande kvalitetsarbete. Såväl styrelse som rektor tar ett stort ansvar för att utveckla skolan. I detta arbete deltar även personalen och genom bland annat olika typer av utvärderingar involveras elever och föräldrar.

Av föreliggande rapport framgår dock att skolan ännu inte har ett fullgott system för att följa elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen i förhållande till de nationella målen. Detta medför i sin tur att de upprättade individuella utvecklingsplanerna inte svarar mot författningarnas krav. Vidare medför avsaknaden av ett fullgott uppföljningssystem i alla ämnen att skolan inte kan säkerställa att alla elever i behov av särskilt stöd får detta tillgodosett. Skolans åtgärdsprogram är ännu ett område som behöver utvecklas.

En skolas kvalitetsarbete omfattar såväl individ- som skolnivå. För att ge underlag för eventuella pedagogiska och/eller organisatoriska förändringar kan en skolas samlade resultat ge god vägledning. Då detta saknas avseende kunskapsresultaten, går skolan miste om viktig information i sitt kvalitetsarbete. Detta avspeglas även i skolans kvalitetsredovisning där väldigt få kunskapsresultat redovisas.

Utöver kunskapsuppdraget har skolan även ett demokratiuppdrag. Eleverna ska uppleva skolmiljön som trygg och ingen ska utsättas för någon form av kränkning. Vid Skolinspektionens besök framkommer dock att alla elever inte känner sig trygga. Detta ser Skolinspektionen allvarligt på och skolan måste intensifiera det förebyggande arbetet.

Brister som måste åtgärdas

Följande områden inom Båtbackens friskolas verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av vare sig enskilda elevers kunskapsutveckling och resultat eller av elevernas samlade kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen (9 kap. 2 § skollagen)
- De individuella utvecklingsplanerna motsvarar inte förordningens krav (1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Åtgärdsprogram upprättas inte för samtliga elever som bedöms vara i behov av särskilt stöd (1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor).
- Skolan måste vidta kraftfulla åtgärder för att åstadkomma trygghet för alla elever (9 kap 2 § skollagen).

- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3, 4 och 5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Skolinspektionen bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Den information som lämnas vid utvecklingssamtalen bör förbättras så att den relaterar till de nationella målen.
- Skolan behöver utveckla system för bedömning av elevernas kunskaper i alla ämnen.
- Skolans undervisning bör i ökad utsträckning ta sin utgångspunkt i målen att sträva mot.
- Elevernas inflytande över det egna lärandet bör förbättras.
- Undervisningen bör i högre grad anpassas till varje elevs behov och förutsättningar.
- Skolan bör utreda och vid behov vidta åtgärder som säkerställer att särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.
- Åtgärdsprogrammen bör förbättras.
- Kvalitetsarbetet bör förbättras.
- Värdegrundsarbetet bör förbättras.

På Skolinspektionens vägnar

Ann-Christin Hartman
Enhetschef

Gunnel Eriksson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsrådet Eva Hederström deltagit.

Bilaga

Rapport

Kopia till

Ljusdals kommun

Regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Båtbackens friskola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-5

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Båtbackens friskola under vårterminen 2009 och besökt skolan den 25–26 februari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen. Detta är Skolinspektionens första tillsyn av skolan sedan den startade sin verksamhet höstterminen 2007.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som lyfts fram i rapporten åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av tillsynen vid nästkommande regelbundna tillsyn.

Denna skriftliga rapport har kompletterats med en muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolinspektionen, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt företrädare för huvudmannen. Intervju har även genomförts med skolsköterskan och representant från kommunens elevhälsoteam. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga årskurser samt verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

Huvudmannen för Båtbackens friskola har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Ljusdals kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Representanter för Ljusdals kommun har besökt verksamheten i fritidshemmet vid Båtbackens friskola, men däremot inte skolan. Kommunen har inte heller på annat sätt utnyttjat sin rätt till insyn.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Båtbackens friskola

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	9
Grundskola	42

Källa: Skolans egna uppgifter i mars 2009

Skolverket godkände Båtbackens friskola som en fristående grundskola för årskurserna 1-5 genom beslut (43-2006:897) den 6 februari 2006. Godkännandet innebär även rätt att bedriva förskoleklass i anslutning till skolan. I nämnda beslut avslog Skolverket rätt till bidrag för Båtbackens friskola, ekonomisk förening.

Huvudmannen överklagade Skolverkets avslag och i omprövningsbeslut (43-2007:783) den 19 mars 2007 förklarade Skolverket att Båtbackens friskola har rätt till bidrag.

Skolinspektionen godkände en utökning med årskurs 6 (43-2008:0749 och 33-SV2008:508) den 6 december 2008. Denna verksamhet planeras starta höstterminen 2010.

Skolans inriktning är allmän.

Huvudman för skolan är Båtbackens friskola, ekonomisk förening med organisationsnummer 769615-1641.

Verksamheten vid Båtbackens friskola startade läsåret 2007/08 och omfattar årskurserna 1–5. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, samt de nationella kursplanerna.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 51 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Ljusdals kommun, men skolan har även elever från Hudiksvalls kommun.

Båtbackens friskola ligger i lokaler som tidigare användes av den kommunala skolan, Nor skola. Denna verksamhet lades ned 2007 då kommunen sammanförde all grundskoleverksamhet till skolorna i Nybo och Öje. Skolan ligger i en naturskön omgivning med tillgång till stora lektytor. I skolans lokaler bedriver huvudmannen även förskoleverksamhet och fritidshem.

Denna regelbundna tillsyn omfattar förskoleklass och grundskola.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

Läroplanen föreskriver att skolan ska ansvara för att eleverna når de uppställda målen i grundskolan. De nationella kursplanerna anger mål som eleverna minst ska ha uppnått i slutet av det femte respektive nionde skolåret. I kursplanerna för ämnena matematik, svenska/svenska som andraspråk anges från och med höstterminen 2008 de mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret. En fristående skola ska enligt skollagen ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot dessa kunskaper.

Skolan har sammanställt resultaten från de nationella ämnesproven som genomfördes vårterminen 2008 i årskurs 5. Sammanställningen visar att några elever inte nådde de prövade målen i svenska och engelska. Vidare framgår att endast en av eleverna nådde målen i samtliga delprov i matematik.

I skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2007/08 redovisas, under avsnittet "Mål och resultatuppfyllelse i förhållande till styrdokumentet", utfallet av diagnoser, elevernas läsutveckling samt resultat på de nationella proven i årskurs 5 i svenska och matematik. Huruvida eleverna nådde målen i kursplanens samtliga ämnen i årskurs 5 framgår däremot inte. Rektorn och lärarna bekräftar att skolan saknar en sammanställning av elevernas kunskapsresultat i kursplanens samtliga ämnen i årskurs 5.

Mot bakgrund av att skolan saknar en samlad bild av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen går det, enligt Skolinspektionen, inte att bedöma om eleverna tillägnar sig kunskaper och färdigheter i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

För varje ämne finns en kursplan som dels anger vilka kunskaper som skolans undervisning ska sträva efter att alla elever utvecklar, dels fastställer de mål som eleverna minst ska ha nått i slutet av årskurserna 5 och 9. För ämnena svenska/svenska som andraspråk och matematik anges även de mål som eleverna ska ha nått i slutet av det tredje skolåret. I läroplanen, som skolan uppgett att de följer, fastställs att läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

4 (16)

I arbetet med att kontinuerligt följa upp elevernas kunskapsutveckling genomför lärarna vid Båtbackens friskola olika diagnoser. Vid samtal med såväl rektorn som lärarna framkommer att kunskapsuppföljning i svenska, engelska och matematik sker enligt en modell som skolan utarbetat i dessa ämnen (se även 1.3.2). Däremot ingår inte övriga ämnen i denna modell.

Under läsåret genomförs ämnesövergripande undervisning, teman, vid ett antal tillfällen. Vilka ämnen och mål genomförda teman omfattar eller hur elevernas kunskapsutveckling i dessa fall följs upp är oklart.

Skolinspektionen bedömer att lärarna inte följer upp och utvärderar enskilda elevers kunskapsutveckling och resultat i förhållande till styrdokumentens krav i alla ämnen.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen, som i detta avseende även gäller för fristående skolor, ska läraren fortlöpande informera eleven och dennes vårdnadshavare om elevens skolgång. Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, utvecklingssamtal. Informationen vid utvecklingssamtalet bör grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna.

Vid Båtbackens friskola genomförs utvecklingssamtal varje termin och föräldrarna uttrycker sig positivt om den information som ges. Eleverna berättar att de inför utvecklingssamtalet får hem ett material där de skattar såväl sina kunskaper i olika ämnen som den sociala utvecklingen. Vid utvecklingssamtalet sammanfattar läraren och eleven skriftligt ett "nuläge" av elevens utveckling. Utifrån detta skrivs en handlingsplan.

Skolinspektionen har delgivits exempel på nämnda dokument och kan konstatera att den information som anges under "nuläge" i flertalet fall inte relaterar till de nationella målen. Information av karaktären "går bra, intresserad, deltar, kan mycket" är frekvent. Därutöver saknas information i vissa ämnen.

Skolinspektionen bedömer att den information om elevens kunskapsutveckling som lämnas vid utvecklingssamtalet bör förbättras så att den relaterar till de nationella målen.

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Från och med den 15 juli 2008 har bestämmelserna i 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ändrats på så sätt att den skriftliga individuella utvecklingsplan som ska upprättas inte enbart ska vara framåtsyftande. Den ska även innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne som eleven får undervisning i. Dessa omdömen får vara betygsliknande men bör anpassas till elevens ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. Denna bestämmelse gäller även för fristående skolor. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på Båtbackens friskola hade inga utvecklingssamtal genomförts under vårterminen 2009. Lärarna berättar att de vid de utvecklingssamtal som genomfördes föregående termin, dvs då ovan nämnda bestämmelse trätt i kraft, inte upprättade omdömen om elevens kunskapsutveckling i samtliga de ämnen som eleven fått undervisning i. Som nämns ovan är de skriftliga omdömena en del av den individuella utvecklingsplanen. De elever som Skolinspektionen talat med ställer sig även frågande till om de har en individuell utvecklingsplan. Skolinspektionen bedömer att Båtbackens friskola inte upprättat individuella utvecklingsplaner i enlighet med gällande bestämmelser.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
De nationella kursplanerna anger mål som eleverna minst ska ha nått i slutet av årskurs 3 i svenska/svenska som andraspråk och matematik samt i årskurs 5 och 9 i respektive ämne. Lärarna uppger att målen i årskurs 3 är ett stöd i undervisningen som har resulterat i att de tvingats omvärdera vad skolan tidigare arbetat med i ämnena svenska respektive matematik. Vidare redovisar såväl lärarna som rektorn att skolan utarbetat "lokala kursplaner" i svenska, engelska och matematik. Enligt de uppgifter som kommit Skolinspektionen till del pågår utarbetandet av lik-

6 (16)

nande dokument i övriga ämnen. Lärarna uppger även att de nationella målen i respektive ämne varit utgångspunkt i detta arbete.

Skolinspektionen har granskat de upprättade dokumenten i svenska, engelska och matematik och kan konstatera att dessa innehåller en blandning av mål, metoder och aktiviteter. Exempelvis anges i ämnet svenska under området "Tala" bland annat: "Kunna ge enkla instruktioner"; "Gruppsamtal med givna ämnen" och "Drama, rollspel". Efter vardera inslaget anges den årskurs då eleven senast förväntas genomfört respektive moment.

Skolinspektionen ser positivt på skolans ansträngningar att konkretisera de nationella kursplanerna. De utformade dokumenten i svenska, engelska och matematik är dock ottydliga avseende hur de relaterar till de nationella målen. Därutöver har skolan inte färdigställt konkretiseringar av de nationella kursplanemalet i alla ämnen. Då dessa utgör underlag för skolans uppföljning av elevernas kunskapsutveckling bedömer Skolinspektionen att skolan behöver utveckla system för bedömning av elevernas kunskaper i alla ämnen.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I såväl läroplanen som i de nationella kursplanerna anges mål att sträva mot. Dessa mål anger vilken inriktning undervisningen ska ha för att eleverna ska utveckla olika förmågor och vilka kunskapskvaliteter som är väsentliga i de olika ämnena. Mål att sträva mot ska styra undervisningen och prägla allt arbete i skolan och skolan måste därmed med dessa som underlag diskutera och ta ställning till hur verksamheten ska organiseras och bedrivas för att ge eleverna förutsättning att utveckla de kunskapskvaliteter som uttrycks i dessa mål.

I samtal med lärarna framkommer att de är införstådda med vilket syfte de nationella målen att sträva mot har, men de ger också uttryck för att de inte alltid har dessa mål som utgångspunkt för undervisningens inriktning. Lärarna uppger att det snarare är läromedlen som blir styrande. I den verksamhetsbedömning som skolan gjort inför Skolinspektionens besök anges även att läromedlen styr.

Enligt Skolinspektionen är det inte tillfredsställande att målen att sträva mot får stå tillbaka till förmån för olika läromedel. Skolinspektionen bedömer att skolans undervisning i ökad utsträckning bör ta sin utgångspunkt i målen att sträva mot.

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I läroplanen uttrycks att eleverna ska få reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Både lärare och elever berättar bland annat om de "storsamlingar" som genomförs. Innehållet i dessa kan vara av olika slag. Lärarna uppger att ett tema presenteras för eleverna och att de får lämna förslag till hur detta kan genomföras. Vid andra tillfällen behandlas frågor av skolövergripande karaktär eller om något inträffat som föranleder att hela skolan behöver samlas. Enligt lärarna försöker de på olika sätt skapa tillfällen i den dagliga undervisningen för att eleverna ska få möjlighet till inflytande över det egna lärandet. Bland annat uppger lärarna att man i ämnet engelska arbetar med en "grundkurs" som alla elever genomför och därefter får eleverna möjlighet att välja hur det fortsatta arbetet ska genomföras. Elever som inspektörerna talat med har däremot en avvikande åsikt både när det gäller innehåll i olika teman som möjlighet att i övrigt påverka sitt skolarbete. Skolinspektionen vill i denna fråga även hänvisa till bedömningspunkten 1.2.3 <i>Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.</i> Syftet med den individuella utvecklingsplanen är bland annat att eleverna ska få ett ökat inflytande över sitt eget lärande. Då de individuella utvecklingsplaner som hittills upprättats på Båtbackens friskola inte är förenliga med bestämmelserna medför det att elevernas möjligheter till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet begränsas. Sammantaget bedömer Skolinspektionen att elevernas inflytande över det egna lärandet bör förbättras.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

8 (16)

1.4.5 Undervisningen är allsidig och saklig.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.6 Undervisningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund för fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**Bedömningspunkter****1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av läroplanen, som skolan följer, framgår att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.

Eleverna i grundskolan vid Båtbackens friskola är indelade i åldersblandade klasser: 1-2 och 3-5. För att skapa möjlighet att anpassa undervisningen till varje elevs behov delas klassen ofta och eleverna arbetar då i åldershomogena grupper.

Vad gäller de åldershomogena grupperna uppger eleverna att "alla gör samma sak". Från flera av eleverna efterfrågas mer stimulerande uppgifter då de som åläggs dem upplevs vara för enkla. Eleverna upplever dock att i trä- och metallslöjd är det annorlunda, för där kan de arbeta mer individuellt.

En del av individanpassningen handlar enligt Skolinspektionen om att identifiera vilka elever som har behov av att följa kursplanen i svenska som andraspråk (se även bedömningspunkt 3.1.4). Detta har inte skett på Båtbackens friskola.

Mot bakgrund av vad som dels framkommer ovan, dels under bedömningspunkt 1.2.3 bedömer Skolinspektionen att skolans undervisning i högre grad bör anpassas till varje elevs behov och förutsättningar.

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
En fristående skola ska enligt skollagen ge kunskaper som motsvarar de som fastställs i nationella utbildningsmål. Att en skola har system för att följa den enskilde elevens kunskapsutveckling i alla ämnen är viktigt så sådana rutiner ska indikera om en elev har behov av särskilda stödåtgärder. Båtbackens friskola samarbetar med kommunens elevhälsoteam och får på så vis tillgång till dess specialkompetens. Det är rektorn, som vid behov, kontakter elevhälsoteamet. Enligt rektorns egen bedömning får alla elever som har behov av särskilt stöd detta tillgodosett. De föräldrar som Skolinspektionen talat med upplever att för de yngre eleverna fungerar skolans stödinsatser väl, men där- emot ställer de sig mer tveksamma till hur de äldre eleverna får behovet av sär- skilt stöd tillgodosett. Som framgår tidigare i denna rapport har skolan ännu inte ett heltäckande sy- stem för att följa den enskilde elevens kunskapsutveckling i alla ämnen. Av in- ledningen till denna bedömningspunkt framgår också att bristande rutiner för att följa upp varje elevs kunskapsutveckling i samtliga ämnen kan medföra att skolan inte identifierar elevers behov av särskilt stöd. Då Skolinspektionen får olika bilder av om alla elever får sitt behov av särskilt stöd tillgodosett bedömer Skolinspektionen att skolan bör utreda och vid behov vidta åtgärder som säkerställer att särskilt stöd ges till elever som har svårig- heter i skolarbetet.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I förordningen om fristående skolor avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram fastställs att rektorn ska se till att behovet utreds om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utar- betas. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolinspektionen har granskat de åtgärdsprogram som upprättats vid Båtback- ens friskola. Av åtgärdsprogrammen framgår inte om de fastställda "målen" och stödinsatserna formulerats utifrån någon analys av undervisningen och den omgivande miljön. Vid samtalet med företrädare för elevhälsan framkom att just i detta avseende kommer arbetet med åtgärdsprogrammen framöver att ändras. Skolinspektionen har även funnit att åtgärdsprogram upprättas enbart i ämnena svenska, engelska och matematik. Därutöver har Skolinspektionen funnit att åtgärdsprogram inte upprättats för alla elever i behov av särskilt stöd. Vid Skol- inspektionens avslutande samtal med rektorn och företrädare för huvudmannen bekräftas detta.

Granskningen av åtgärdsprogrammen har vidare visat att ett stort ansvar läggs på vårdnadshavarna, medan skolans ansvar för att ge eleven stöd är otydligt. Av de upprättade åtgärdsprogrammen framgår när de ska följas upp, men däremot inte hur vidtagna åtgärder ska utvärderas.

Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogram inte upprättats för alla elever i behov av särskilt stöd. Vidare bedömer Skolinspektionen att åtgärdsprogrammen bör förbättras så att dessa överensstämmer med fastställda krav.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

En fristående skola ska enligt skollagen följa de allmänna mål och den värdegrund som gäller för det offentliga skolväsendet. I Lpo 94 föreskrivs att skolan ska sträva efter att vara en social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

I en årlig enkät som skolan genomför ställs frågor till elever och föräldrar om bland annat trygghet och trivsel. Av föregående läsårs enkät framgår att flertalet elever och föräldrar anser att eleverna är trygga. I de samtal med såväl elever, föräldrar som skolans personal som Skolinspektionen fört bekräftas denna bild och rektorns förhållningssätt lyfts fram som ett föredöme. Från både elever och föräldrar framkom också en annan bild. Bland annat påtalas ett olämpligt språkbruk elever emellan liksom beteenden av "översittarkaraktär". Elever som Skolinspektionen talat med uttrycker tydligt att de inte anser att ovan nämnda beteenden är godtagbara. Eleverna uppger att alla vuxna inte agerar på ett likvärdigt sätt när något inträffar, vilket eleverna upplever otillfredsställande.

Enligt Skolinspektionens bedömning utgör skolan inte en trygg miljö för alla elever och skolan måste vidta kraftfulla åtgärder för att åstadkomma trygghet för alla elever.

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Verksamheten vid en fristående skola ska svara mot de allmänna mål och den värdegrund som uttrycks i de nationella styrdokument. Enligt skollagen ska var och en som verkar inom skolan främja varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom skolan främja jämställdheten mellan könen och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. I samtal med lärarna, rektorn och företrädare för huvudmannen framkommer att skolan bedriver ett aktivt arbete för att förhindra kränkningar. Detta bekräftas även av elever och föräldrar. Av föregående bedömningspunkt framgår dock att alla elever på Båtbackens friskola inte är helt trygga och att kränkningar förekommer. Skolinspektionen ser allvarligt på att kränkningar förekommer. Skolinspektionen bedömer, mot bakgrund av ovanstående, att skolans värdegrundsarbete bör förbättras så att den tar sin utgångspunkt i den situation som beskrivs i bedömningspunkt 2.1.1.

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Kommentar
Vid tidpunkten då Båtbackens friskola upprättade skolans likabehandlingsplan gällde lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Denna lag upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller i stället 14 a kap. skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567). Detta innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheten för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Rektorn beskriver att processen med att upprätta den årliga planen mot kränkande behandling efter de nya bestämmelserna har påbörjats. I detta arbete involveras elever, personal och föräldrar. Därutöver kommer kommunens Barnombud att stödja arbetet. Skolinspektionen förutsätter att den årliga plan som nu upprättas vid Båtbackens friskola till fullo kommer att svara mot det nya regelverket. Skolinspektionen vill även påpeka vikten av att skolan kartlägger den situation som råder och bedöms i 2.1.1.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Skolan tar emot elever enligt bestämmelserna, det vill säga skolan är öppen för alla och urvalet sker efter grunder som är förenliga med de allmänna målen och värdegrunden.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Varje elev erbjuds ett sådant antal undervisningstimmar att det ger förutsättningar att nå målen i respektive ämne.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Kommentar

En fristående skola ska anordna undervisning i svenska som andraspråk om behov föreligger.

Vid Skolinspektionens besök på Båtbackens friskola framkommer i samtal med lärarna och rektorn att skolan inte har rutiner för att bedöma om en elev har behov av att följa kursplanen i svenska som andraspråk. Av bedömningspunkten 1.5.1 framgår även att svenska som andraspråk utgör en del av individanpassningen.

I samband med faktagranskning av rapporten har rektorn uppgett att olika åtgärder vidtagits och att undervisning i svenska som andraspråk anordnas för de elever som har behov av ämnet.

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektorns ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iaktas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet, samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Kvalitetsarbetet syftar till att kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för arbetet mot de nationella målen, att utveckla arbetsprocesser, att bedöma resultat och måluppfyllelse och att vidta lämpliga åtgärder. Under den korta tid som nuvarande rektorn varit anställd har hon initierat flera utvecklingsprojekt. Som exempel kan nämnas arbetet med att lokalt konkretisera de nationella målen, individuella utvecklingsplaner, den nya årliga plan som varje verksamhet ska upprätta mot kränkande behandling, pedagogiska diskussioner samt utvärdering av undervisningen. Skolinspektionen ser positivt på det arbete rektorn påbörjat. Av föreliggande rapport framgår dock bland annat att brister avseende skolans uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen. Denna brist medför i sin tur att de nationella kraven på exempelvis individuella utvecklingsplaner, särskilt stöd och åtgärdsprogram ännu inte uppfylls. Skolinspektionen vill understryka vikten av att skolan tar tillvara resultaten och använder dessa för åtgärder i syfte att förbättra måluppfyllelsen. Skolinspektionen bedömer att kvalitetsarbetet vid Båtbackens friskola ytterligare bör förbättras.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisningen ska främja skolans kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Enligt förordningen ska en skolas kvalitetsredovisning innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska även uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas.

Den kvalitetsredovisning som upprättats för verksamhetsåret 2007/08 uppfyller i flera avseenden de krav som förordningen ställer. Däremot är skolans redovisning av hur väl man uppfyllt de nationella kunskapsmålen i årskurs 5 ofullständig. Detta framgår även av bedömningspunkt 1.1. I arbetet med kvalitetsredovisningen ska även eleverna delta och vårdnadshavarna ges möjlighet att delta. Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen i dessa avseenden måste förbättras.

3.5 Huvudmannaskap och tillstånd

Bedömningspunkter

3.5.1 Skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.5.2 Skolan bedriver huvuddelen av undervisningen med hjälp av lärare som är anställda av skolan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.5.3 Utbildningen sker inom ramen för skolans tillstånd.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.6 Stabilitet

Bedömningspunkter

3.6.1 Skolan har ett stabilt elevunderlag.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

16 (16)

3.6.2 Skolan har en stabil ekonomi.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Stockholm den 8 april 2009

Gunnel Eriksson

Eva Hederström